

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2018/345**od 14. studenoga 2017.****o dopuni Direktive 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu regulatornih tehničkih standarda kojima se određuju kriteriji koji se odnose na metodologiju za procjenu vrijednosti imovine i obveza institucija ili subjekata****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uspostavi okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicijskih društava ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 36. stavak 15.,

budući da:

- (1) U slučaju sanacije važno je razlikovati, s jedne strane, početno vrednovanje kojim se utvrđuje jesu li ispunjeni uvjeti za otpis i konverziju instrumenata kapitala odnosno uvjeti za sanaciju i, s druge strane, naknadno vrednovanje, koje je osnova za odluku o primjeni jednog ili više instrumenata sanacije. Kad je riječ o početnom vrednovanju, primjereno je osigurati pravedno i realistično vrednovanje imovine i obveza subjekta kada se utvrđuje jesu li ispunjeni uvjeti za sanaciju, odnosno za otpis ili konverziju instrumenata kapitala. Za potrebe naknadnog vrednovanja, kojim se dobivaju informacije za donošenje odluke o mjerama sanacije, važno je osigurati da se vrednovanje imovine i obveza subjekta, na temelju kojeg se odabiru mjere sanacije i određuje razmjer potencijalnog otpisa ili konverzije instrumenata kapitala u trenutku neodrživosti, temelji na pravednim, opreznim i realističnim pretpostavkama.
- (2) Kako bi se osiguralo pravedno, oprezno i realistično vrednovanje, važno je da se prije bilo koje mjere sanacije ili prije izvršenja ovlasti za otpis ili konverziju instrumenata kapitala u trenutku neodrživosti tim vrednovanjem procijeni učinak događaja i različitih mjera koje bi sanacijsko tijelo moglo poduzeti.
- (3) Procjenitelj bi trebao imati pristup svim izvorima relevantnih informacija i stručnih znanja, kao što su interne evidencije, sustavi i modeli institucije. Sanacijsko bi tijelo u okviru procjene mogućnosti sanacije na temelju članka 15. Direktive 2014/59/EU trebalo procijeniti interne kapacitete i sustave koji bi bili potpora vrednovanju za potrebe sanacije. Procjenitelju bi trebalo biti dopušteno i sklapanje sporazuma o savjetovanju ili uslugama stručnjaka. Savjetovanje ili usluge stručnjaka mogli bi biti bitni primjerice za procjenu razlike u postupanju na temelju članka 36. stavka 8. Direktive 2014/59/EU. Stoga bi sanacijsko tijelo trebalo biti uvjereno da pri sastavljanju takvog popisa procjenitelj ima pristup popisu svih tražbina, uključujući i uvjetne tražbine protiv subjekta, koje su razvrstane prema pravima i redosljedu prvenstva u redovnom postupku u slučaju insolventnosti, ili odgovarajućim uslugama pravnih stručnjaka.
- (4) Propast ili vjerojatnu propast subjekta može utvrditi nadležno tijelo ili sanacijsko tijelo u skladu s uvjetima iz članka 32. stavka 1. točke (a) Direktive 2014/59/EU. Za potrebe utvrđivanja propasti ili vjerojatne propasti institucije nadležno tijelo trebalo bi razmotriti vrednovanje iz poglavlja II. ove Uredbe, ako je ono već dostupno, i trebalo bi uzeti u obzir smjernice Europskog nadzornog tijela za bankarstvo (EBA) na temelju članka 32. stavka 6. Direktive 2014/59/EU kojima se promiče konvergencija postupanja pri utvrđivanju tih uvjeta za sanaciju.
- (5) Vrednovanja koja se provode kako bi se nadležnom ili sanacijskom tijelu osigurale informacije na temelju kojih ono utvrđuje jesu li ispunjeni uvjeti za sanaciju odnosno za otpis ili konverziju instrumenata kapitala trebala bi biti usklađena s primjenjivim računovodstvenim i bonitetnim regulatornim okvirom. Procjenitelj bi međutim trebao moći odstupati od pretpostavki subjektova upravljačkog tijela na temelju kojih su izrađeni financijski

⁽¹⁾ SL L 173, 12.6.2014., str. 190.

izvještaji, ako je to odstupanje u skladu s primjenjivim računovodstvenim i bonitetnim regulatornim okvirom. Ako se odstupi od tih pretpostavki, vrednovanje bi trebalo poduprijeti najboljim dostupnim informacijama i ono bi trebalo biti usklađeno s postojećim nadzornim smjericama ili drugim općepriznatim izvorima tumačenja računovodstvenih standarda, kako bi se osiguralo pravedno i realistično prezentiranje subjekta financijskog položaja.

- (6) Primjereno je imati pravila kojima se osigurava pravedno, oprezno i realistično vrednovanje na temelju kojeg se dobivaju informacije za odabir i planiranje mjera sanacije ili za utvrđivanje razmjera otpisa i konverzije instrumenata kapitala u trenutku neodrživosti, kako bi se osiguralo potpuno priznavanje svih gubitaka u trenutku primjene instrumenata sanacije ili izvršenja ovlasti za otpis ili konverziju relevantnih instrumenata kapitala. Za konkretne mjere sanacije koje sanacijsko tijelo razmatra trebalo bi odabrati najprimjereniju osnovicu za mjerenje (sadašnja vrijednost ili prodajna vrijednost).
- (7) Primjereno je da se vrednovanjima na temelju kojih se dobivaju informacije za odabir i planiranje mjera sanacije ili za utvrđivanje razmjera otpisa i konverzije instrumenata kapitala u trenutku neodrživosti procijeni ekonomska, a ne računovodstvena vrijednost. Pri tim bi vrednovanjima trebalo razmotriti sadašnju vrijednost novčanih tokova koje subjekt može opravdano očekivati, čak i ako to nalaže odstupanje od računovodstvenog ili bonitetnog okvira za vrednovanje.
- (8) Vrednovanja na temelju kojih se dobivaju informacije za odabir i planiranje mjera sanacije trebala bi pokazati da je od imovine koja se nastavlja držati moguće ostvariti novčane tokove, ali bi ipak trebalo uzeti u obzir potencijalne učinke sanacije na buduće novčane tokove te pravedne, oprezne i realistične pretpostavke o stopama neispunjenja obveza i ozbiljnosti gubitaka. Osim toga, da bi mogao utvrditi vrijednosti dionica nakon konverzije, procjenitelj bi trebao moći uzeti u obzir i opravdanu očekivanu vrijednost franšize.
- (9) S druge strane, ako subjekt nema kapaciteta za držanje imovine ili ako se smatra da je imovinu potrebno ili primjereno prodati radi ostvarenja ciljeva sanacije, vrednovanje bi trebalo pokazati da bi se ti novčani tokovi mogli ostvariti prodajom imovine, obveza ili linija poslovanja, što se procjenjuje tijekom utvrđenog razdoblja prodaje.
- (10) Prodajnu vrijednost trebalo bi općenito tumačiti kao ekvivalent dostupne tržišne cijene koja bi se na tržištu mogla dobiti za određenu imovinu ili skupinu imovine i koja može biti na odgovarajući način umanjena s obzirom na količinu imovine koja se prenosi. Procjenitelj bi međutim, ako je to primjereno s obzirom na mjere koje se poduzimaju u okviru programa sanacije, trebao moći utvrditi prodajnu vrijednost smanjenjem dostupne tržišne cijene za potencijalni popust za ubrzanu prodaju. Ako nema likvidnog tržišta za imovinu, prodajnu bi vrijednost trebalo utvrditi na temelju dostupnih cijena na tržištima na kojima se trguje sličnom imovinom ili na temelju modela izračuna u kojima se primjenjuju dostupni tržišni parametri i, ako je primjereno, popusti zbog nelikvidnosti. Ako se razmatra prodaja poslovanja ili primjena instrumenta prijelazne institucije, pri utvrđivanju prodajne vrijednosti može se uzeti u obzir opravdano očekivana vrijednost franšize.
- (11) Da bi se osigurala usklađenost procjene, koja se zahtijeva člankom 36. stavkom 8. Direktive 2014/59/EU, očekivanog postupanja prema svakom razredu dioničara i vjerovnika da se institucija ili subjekt likvidira u redovnom postupku u slučaju insolventnosti i vrednovanja nakon sanacije na temelju članka 74. te direktive, važno je da procjenitelj prema potrebi primjenjuje kriterije utvrđene za to vrednovanje.
- (12) U privremeno vrednovanje u skladu s člankom 36. stavkom 9. Direktive 2014/59/EU koje je osnova za odluku o poduzimanju odgovarajuće mjere sanacije trebalo bi uključiti zaštitni sloj kojim se utvrđuje približna vrijednost iznosa dodatnih gubitaka. Taj bi se zaštitni sloj trebao temeljiti na pravednoj, opreznoj i realističnoj procjeni tih dodatnih gubitaka. Odluke i pretpostavke na kojima se temelji izračun zaštitnog sloja trebalo bi na odgovarajući način objasniti i obrazložiti u izvješću o vrednovanju.
- (13) Procjenitelj bi pri vrednovanju iz članka 36. stavka 15. točaka (a) i (c) Direktive 2014/59/EU trebao objasniti i obrazložiti ključne pretpostavke, nepouzdanost i osjetljivost vrednovanja u odnosu na te ključne pretpostavke i nepouzdanost. Ako su procjenitelju poznate značajne razlike između pretpostavki primijenjenih pri vrednovanju i pretpostavki na kojima se temelje računovodstvene ili regulatorne informacije, te bi razlike trebalo uključiti u izvješće o vrednovanju. Procjenitelj bi u tom izvješću trebao zabilježiti i sve dodatne informacije koje bi prema njegovu mišljenju bile korisne sanacijskom tijelu.

- (14) Kriteriji utvrđeni ovom Uredbom trebali bi biti utvrđeni isključivo za vrednovanja koja se provode na temelju članka 36. Direktive 2014/59/EU. Tim kriterijima ne bi trebalo zamijeniti ni izmijeniti računovodstvena načela i standarde ili bonitetni regulatorni okvir koji se na subjekte primjenjuje izvan konteksta sanacije. Trebalo bi međutim biti moguće iskoristiti informacije dobivene vrednovanjem kako bi se utvrdilo je li subjekt možda pogrešno primijenio računovodstvene standarde ili bonitetni regulatorni okvir ili kako bi se utvrdile promjene subjektivih računovodstvenih politika, pretpostavki ili prosudbi na kojima se temeljilo mjerenje imovine i obveza. Primjerice, te bi okolnosti trebalo uzeti u obzir pri izradi ažurirane bilance u skladu s člankom 36. stavkom 6. Direktive 2014/59/EU. Procjenitelj bi u tu svrhu trebao na odgovarajući način objasniti razlike između postojeće i ažurirane bilance.
- (15) Ova se Uredba temelji na nacrtu regulatornih tehničkih standarda koji je EBA dostavila Komisiji.
- (16) EBA je provela otvorena javna savjetovanja o nacrtu regulatornih tehničkih standarda na kojem se temelji ova Uredba, analizirala moguće povezane troškove i koristi te zatražila mišljenje Interesne skupine za bankarstvo osnovane u skladu s člankom 37. Uredbe (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „vrednovanje” znači procjena vrijednosti imovine i obveza subjekta koju procjenitelj izrađuje u skladu s člankom 36. stavkom 1. Direktive 2014/59/EU ili privremeno vrednovanje koje provodi sanacijsko tijelo ili procjenitelj, ovisno o slučaju, u skladu s člankom 36. stavkom 2. odnosno stavkom 9. te direktive;
- (b) „procjenitelj” znači neovisni procjenitelj u smislu članka 38. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2016/1075 ⁽²⁾ ili sanacijsko tijelo, kada ono provodi privremeno vrednovanje u skladu s člankom 36. stavcima 2. i 9. Direktive 2014/59/EU;
- (c) „subjekt” znači institucija ili subjekt iz članka 1. stavka 1. točaka (b), (c) ili (d) Direktive 2014/59/EU;
- (d) „fer vrijednost” znači cijena koja bi se ostvarila prodajom imovine ili prijenosom obveze u uobičajenoj transakciji između sudionika na tržištu na datum vrednovanja, kako je definirano u relevantnom računovodstvenom okviru;
- (e) „sadašnja vrijednost” znači sadašnja vrijednost novčanih tokova, diskontirana po odgovarajućoj stopi, koje subjekt pod pravednim, opreznim i realističnim pretpostavkama može opravdano očekivati od zadržavanja određene imovine i obveza, uzimajući u obzir čimbenike koji utječu na ponašanje potrošača ili drugih ugovornih strana, ili druge parametre vrednovanja u kontekstu sanacije;
- (f) „prodajna vrijednost” znači osnovica za mjerenje iz članka 12. stavka 5.;

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju Europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), kojom se izmjenjuje Odluka br. 716/2009/EZ i stavlja izvan snage Odluka Komisije 2009/78/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 12.).

⁽²⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2016/1075 od 23. ožujka 2016. o dopuni Direktive 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu regulatornih tehničkih standarda kojima se pobliže određuju sadržaj planova oporavka, planova sanacije i planova sanacije grupe, minimalni kriteriji koje nadležno tijelo treba procijeniti u pogledu planova oporavka i planova oporavka grupe, uvjeti za financijsku potporu grupe, zahtjevi za neovisne procjenitelje, ugovorno priznavanje ovlasti otpisa i konverzije, postupci i sadržaj zahtjeva u pogledu obavješćivanja i obavijesti o suspenziji te operativno funkcioniranje sanacijskih kolegija (SL L 184, 8.7.2016., str. 1.).

- (g) „vrijednost franšize” znači neto sadašnja vrijednost novčanih tokova koji se mogu opravdano očekivati kao rezultat održavanja i obnove imovine i obveza ili poslovanja i uključuje učinak poslovnih prilika, ovisno o slučaju, uključujući i one koje proizlaze iz različitih mjera sanacije koje je procjenitelj procijenio. Vrijednost franšize može biti veća ili manja od vrijednosti koja proizlazi iz ugovornih uvjeta za imovinu i obveze na datum vrednovanja;
- (h) „vrijednost dionica” znači procijenjena tržišna cijena za dionice koje su prenesene ili izdane koja proizlazi iz primjene općeprihvaćenih metodologija vrednovanja. Ovisno o prirodi imovine ili poslovanja, vrijednost dionica može uključivati i vrijednost franšize;
- (i) „osnovica za mjerenje” znači pristup za utvrđivanje novčanih iznosa kojima procjenitelj prezentira imovinu ili obveze;
- (j) „datum sanacije” znači datum donošenja odluke o sanaciji u skladu s člankom 82. Direktive 2014/59/EU.

Članak 2.

Opći kriteriji

1. Procjenitelj pri vrednovanju uzima u obzir okolnosti koje utječu na očekivane novčane tokove od imovine i obveza te diskontne stope koje se primjenjuju na imovinu i obveze i nastoji pravedno prezentirati financijski položaj subjekta u kontekstu prilika i rizika kojima je izložen.
 2. Procjenitelj objavljuje i obrazlaže ključne pretpostavke primijenjene pri vrednovanju. Pri vrednovanju su sva značajna odstupanja od pretpostavki koje je upravljačko tijelo subjekta primijenilo pri izradi financijskih izvještaja i izračunu regulatornog kapitala i kapitalnih zahtjeva subjekta popraćena najboljim dostupnim informacijama.
 3. Procjenitelj iznosi najbolju procjenu jednim brojem određene imovine, obveze ili kombinacije imovine i obveza. Prema potrebi, rezultati vrednovanja dostavljaju se i u obliku raspona vrijednosti.
 4. Kriteriji za mjerenje pojedinačne imovine i obveza subjekta utvrđeni ovom Uredbom primjenjuju se, ovisno o okolnostima, i na mjerenje portfelja ili skupina imovine ili kombinacije imovine i obveza, poslovanja ili subjekta u cjelini.
 5. Pri vrednovanju se vjerovnici svrstavaju u razrede u skladu s redoslijedom prvenstva prema mjerodavnom pravu o insolventnosti i uključuju se sljedeće procijenjene vrijednosti:
 - (a) tražbina svakog razreda prema mjerodavnom pravu o insolventnosti te, kada je relevantno i ostvarivo, u skladu s ugovornim pravima zajamčenima imateljima tražbine;
 - (b) prihoda koje bi svaka kategorija ostvarila da je subjekt likvidiran u redovnom postupku u slučaju insolventnosti.
- Pri izračunu procijenjenih vrijednosti u skladu s prvim podstavkom točkama (a) i (b) procjenitelj prema potrebi može primijeniti kriterije iz članka 4. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2018/344.
6. Ako je primjereno i ostvarivo, uzimajući u obzir vrijeme i pouzdanost vrednovanja, sanacijsko tijelo može zahtijevati nekoliko vrednovanja. Sanacijsko tijelo u tom slučaju utvrđuje kriterije na temelju kojih se određuje kako se ta vrednovanja primjenjuju za potrebe navedene u članku 36. Direktive 2014/59/EU.

Članak 3.

Datum vrednovanja

Datum vrednovanja jedan je od sljedećih datuma:

- (a) referentni datum koji procjenitelj određuje na temelju datuma koji je što bliži očekivanom datumu odluke sanacijskog tijela o provedbi sanacije subjekta ili o izvršavanju ovlasti otpisa ili konverzije instrumenata kapitala;

- (b) datum sanacije, ako se provodi *ex post* konačno vrednovanje koje se zahtijeva člankom 36. stavkom 10. Direktive 2014/59/EU;
- (c) datum utvrđen na temelju članka 8. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2016/1401 ⁽¹⁾, kad je riječ o obvezama koje proizlaze iz ugovora o izvedenicama.

Članak 4.

Izvori informacija

Vrednovanje se temelji na svim informacijama koje procjenitelj smatra relevantnima za datum vrednovanja. Uz financijske izvještaje subjekta, povezana izvješća o reviziji te regulatorno izvješćivanje za razdoblje koje završava što je bliže moguće datumu vrednovanja, relevantne informacije mogu uključivati sljedeće:

- (a) ažurirane financijske izvještaje i regulatorno izvješćivanje subjekta izrađene što je bliže moguće datumu vrednovanja;
- (b) obrazloženje ključnih metodologija, pretpostavki i prosudbi kojima se subjekt koristio pri izradi financijskih izvještaja i za regulatorno izvješćivanje;
- (c) podatke iz evidencije subjekta;
- (d) relevantne tržišne podatke;
- (e) zaključke procjenitelja na temelju rasprava s rukovodstvom i revizorima;
- (f) ako su dostupne, nadzorne procjene financijskog stanja subjekta, uključujući informacije dobivene na temelju članka 27. stavka 1. točke (h) Direktive 2014/59/EU;
- (g) procjene kvalitete imovine na razini sektora, ako je to relevantno za imovinu subjekta, te rezultate testiranja otpornosti na stres;
- (h) vrednovanja usporedivih subjekata, koja uz odgovarajuću prilagodbu odražavaju specifične okolnosti subjekta;
- (i) podatke iz ranijih razdoblja, na odgovarajući način prilagođene kako bi se isključili čimbenici koji više nisu relevantni, a uključili drugi čimbenici koji nisu utjecali na te podatke; ili
- (j) analize trendova, koje uz odgovarajuću prilagodbu odražavaju specifične okolnosti subjekta.

Članak 5.

Utjecaj aranžmana grupe

1. Ako je subjekt dio grupe, procjenitelj uzima u obzir mogući utjecaj postojećih ugovornih aranžmana za potporu unutar grupe na vrijednost imovine i obveza ako je na temelju okolnosti vjerojatno da će se takvi aranžmani primjenjivati.
2. Procjenitelj uzima u obzir utjecaj formalnih ili neformalnih aranžmana unutar grupe ako je na temelju okolnosti vjerojatno da će ti aranžmani ostati na snazi u kontekstu nepovoljnog financijskog stanja grupe ili u sanaciji.
3. Procjenitelj utvrđuje jesu li sredstva subjekta u okviru grupe dostupna za pokrivanje gubitaka drugih subjekata grupe.

Članak 6.

Izvješće o vrednovanju

Procjenitelj izrađuje izvješće o vrednovanju za sanacijsko tijelo, koje uključuje barem sljedeće elemente:

- (a) osim kako je predviđeno u članku 36. stavku 9. Direktive 2014/59/EU, informacije iz članka 36. stavka 6. točaka od (a) do (c) te direktive;
- (b) osim kako je predviđeno u članku 36. stavku 9. Direktive 2014/59/EU, informacije iz članka 36. stavka 8. te direktive;

⁽¹⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2016/1401 od 23. svibnja 2016. o dopuni Direktive 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicijskih društava u vezi s regulatornim tehničkim standardima za metodologije i načela o vrednovanju obveza koje proizlaze iz izvedenica (SL L 228, 23.8.2016., str. 7.).

- (c) vrednovanje obveza koje proizlaze iz izvedenica provedeno u skladu s Delegiranom uredbom (EU) 2016/1401;
- (d) sažetak vrednovanja, uključujući obrazloženje u pogledu najbolje procjene jednim brojem, raspona vrednovanja te izvora nepouzdanosti vrednovanja;
- (e) obrazloženje ključnih metodologija i pretpostavki koje je procjenitelj primijenio u postupku vrednovanja, osjetljivosti vrednovanja na izbor metodologija i pretpostavki te, ako je izvedivo, obrazloženje razlika između tih metodologija i pretpostavki i onih primijenjenih u drugim relevantnim vrednovanjima, uključujući moguća prethodna vrednovanja za potrebe sanacije;
- (f) sve dodatne informacije koje bi, prema mišljenju procjenitelja, bile korisne sanacijskom ili nadležnom tijelu za potrebe članka 36. stavaka od 1. do 11. Direktive 2014/59/EU.

POGLAVLJE II.

KRITERIJI ZA VREDNOVANJE ZA POTREBE ČLANKA 36. STAVKA 4. TOČKE (a)

Članak 7.

Opća načela

1. Vrednovanja za potrebe članka 36. stavka 4. točke (a) Direktive 2014/59/EU temelje se na pravednim i realističnim pretpostavkama i njima se nastoji osigurati potpuno priznavanje gubitaka u okviru odgovarajućeg scenarija. Ako je takvo vrednovanje dostupno, iz njega nadležno tijelo ili, ovisno o slučaju, sanacijsko tijelo, dobiva informacije na temelju kojih utvrđuje da institucija „propada ili će vjerojatno propasti”, kako je navedeno u članku 32. stavku 1. točki (a) Direktive 2014/59/EU. Na temelju postojećih nadzornih smjernica ili drugih općepriznatih izvora kojima se utvrđuju kriteriji koji pridonose pravednom i realističnom mjerenju različitih vrsta imovine i obveza, procjenitelj može osporiti pretpostavke, podatke, metodologije i prosudbe na kojima je subjekt temeljio svoja vrednovanja pri izvršavanju obveza financijskog izvještavanja ili pri izračunu regulatornog kapitala i kapitalnih zahtjeva te ih zanemariti za potrebe vrednovanja.
2. Procjenitelj utvrđuje najprimjerenije metodologije za vrednovanje, pri čemu se može osloniti na interne modele subjekta ako smatra da je to primjereno s obzirom na prirodu subjekta i okvira za upravljanje rizicima i kvalitetu dostupnih podataka i informacija.
3. Vrednovanje se provodi u skladu s primjenjivim računovodstvenim i bonitetnim regulatornim okvirom.

Članak 8.

Područja na koja je potrebno obratiti posebnu pozornost pri vrednovanju

Procjenitelj se posebno usredotočuje na područja čije je vrednovanje vrlo nepouzđano te koja znatno utječu na ukupno vrednovanje. Rezultate vrednovanja tih područja procjenitelj iskazuje najboljom procjenom jednim brojem te, prema potrebi, rasponom vrijednosti, kako je utvrđeno člankom 2. stavkom 3. Ta područja uključuju:

- (a) kredite i kreditne portfelje, čiji očekivani novčani tokovi ovise o kapacitetu, spremnosti ili poticaju druge ugovorne strane da izvrši svoju obvezu, pri čemu se ta očekivanja temelje na pretpostavkama povezanim sa stopama dospjelih obveza po kreditima, vjerojatnostima neispunjenja obveza, gubitkom zbog neispunjenja obveza ili sa značajkama instrumenta, posebno ako je to vidljivo iz uobičajene strukture gubitaka za kreditni portfelj;
- (b) ponovno stečenu imovinu, na čije novčane tokove utječe fer vrijednost imovine u trenutku aktivacije povezanog osiguranja ili založnog prava i očekivani razvoj te vrijednosti nakon aktivacije;
- (c) instrumente mjerene po fer vrijednosti, ako utvrđivanje te fer vrijednosti u skladu s računovodstvenim ili bonitetnim zahtjevima o njihovu vrednovanju po tržišnoj vrijednosti ili vrednovanju po modelu više nije primjenjivo ni valjano s obzirom na okolnosti;
- (d) goodwill i nematerijalnu imovinu, pri čemu test umanjenja vrijednosti može ovisiti o subjektivnoj prosudbi, uključujući u pogledu novčanog toka koji je opravdano očekivati, diskontnih stopa i opseg jedinica koje stvaraju novac;
- (e) pravne sporove i regulatorne mjere, zbog kojih iznos i/ili trenutak nastanka očekivanih novčanih tokova mogu biti u različitoj mjeri nepouzđani;
- (f) stavke koje uključuju imovinu i obveze mirovinskog fonda te odgođene porezne stavke.

Članak 9.

Čimbenici koji utječu na vrednovanje

1. Procjenitelj uzima u obzir opće čimbenike koji mogu utjecati na ključne pretpostavke na kojima se temelje vrijednosti imovine i obveza u područjima iz članka 8., uključujući sljedeće čimbenike:

- (a) gospodarske i sektorske okolnosti koje utječu na subjekt, uključujući relevantna tržišna kretanja;
- (b) poslovni model subjekta i promjene njegove strategije;
- (c) kriteriji koje subjekt primjenjuje u odabiru imovine, uključujući politike osiguranja kredita;
- (d) okolnosti i prakse koji bi mogli dovesti do šokova u plaćanju;
- (e) okolnosti koje utječu na parametre koji se upotrebljavaju za utvrđivanje rizikom ponderirane imovine za izračun minimalnih kapitalnih zahtjeva;
- (f) utjecaj financijske strukture subjekta na njegovu sposobnost zadržavanja imovine tijekom preporučenog razdoblja držanja i kapaciteta subjekta za stvaranje predvidivih novčanih tokova;
- (g) opća ili za subjekta specifična pitanja o likvidnosti ili financiranju.

2. Procjenitelj jasno razdvaja sve materijalne nerealizirane dobitke utvrđene u postupku vrednovanja u mjeri u kojoj ti dobitci nisu priznati u vrednovanju te u izvješću o vrednovanju iznosi odgovarajuće informacije o izvanrednim okolnostima koje su dovele do tih dobitaka.

POGLAVLJE III.

**KRITERIJI ZA VREDNOVANJE ZA POTREBE ČLANKA 36. STAVKA 4. TOČAKA (b), (c), (d), (e), (f), (g)
I ČLANKA 36. STAVKA 9. DRUGOG PODSTAVKA**

Članak 10.

Opća načela

1. Procjenitelj procjenjuje utjecaj na vrednovanje svake mjere sanacije koju sanacijsko tijelo može donijeti radi donošenja informiranih odluka iz članka 36. stavka 4. točaka od (b) do (g) Direktive 2014/59/EU. Ne dovodeći u pitanje neovisnost procjenitelja, sanacijsko se tijelo može posavjetovati s procjeniteljem radi utvrđivanja raspona mjera sanacije koje to tijelo razmatra, uključujući mjere sadržane u planu sanacije ili u predloženom programu sanacije, ako se oni razlikuju.

2. Kako bi se osiguralo pravedno, oprezno i realistično vrednovanje, procjenitelj prema potrebi i savjetujući se sa sanacijskim tijelom prezentira zasebna vrednovanja u kojima se pokazuje utjecaj različitih mjera sanacije.

3. Procjenitelj osigurava da se pri primjeni instrumenata sanacije ili izvršavanju ovlasti otpisa ili konverzije relevantnih instrumenata kapitala u potpunosti priznaju svi gubici od imovine subjekta u okviru scenarija koji su relevantni za razne mjere sanacije koje se razmatraju.

4. Ako vrijednosti iz vrednovanja znatno odstupaju od vrijednosti koje je subjekt iznio u financijskim izvještajima, procjenitelj upotrebljava pretpostavke iz tog vrednovanja i na njima temelji prilagodbe pretpostavki i računovodstvenih politika potrebnih za pripremu ažurirane bilance koja se zahtijeva člankom 36. stavkom 6. Direktive 2014/59/EU, na način koji je usklađen s primjenjivim računovodstvenim okvirom. Kad je riječ o gubicima koje je utvrdio procjenitelj, a koji se ne mogu priznati u ažuriranoj bilanci, procjenitelj određuje iznos, obrazlaže utvrđivanje gubitaka te vjerojatnost i vremensko razdoblje njihova nastanka.

5. Ako se instrumenti kapitala ili druge obveze konvertiraju u dionice, vrednovanjem se pruža procjena vrijednosti novih dionica nakon konverzije koje se prenose ili izdaju kao naknada imateljima konvertiranih instrumenata kapitala ili drugim vjerovnicima. Ta je procjena osnova za utvrđivanje stope ili stopa konverzije na temelju članka 50. Direktive 2014/59/EU.

Članak 11.

Odabir osnovice za mjerenje

1. Pri odabiru najprikladnije osnovice ili osnovica za mjerenje, procjenitelj uzima u obzir različite mjere sanacije koje se ispituju u skladu s člankom 10. stavkom 1.
2. Procjenitelj određuje novčane tokove koje subjekt na temelju pravednih, opreznih i realističnih pretpostavki može očekivati od postojeće imovine i obveza nakon donošenja ispitane mjere ili mjera sanacije, diskontirane po odgovarajućoj stopi kako je određeno u skladu sa stavkom 6.
3. Novčani tokovi utvrđuju se na odgovarajućoj razini agregiranja, u rasponu od pojedinačne imovine i obveza do portfelja ili djelatnosti, uzimajući u obzir različite profile rizika.
4. Ako se mjerama sanacije iz članka 10. stavka 1. zahtijeva da subjekt koji ostaje institucija koja trajno posluje zadrži imovinu i obveze, procjenitelj kao odgovarajuću osnovicu za mjerenje upotrebljava sadašnju vrijednost. Sadašnjom vrijednošću, ako se ona smatra pravednom, opreznom i realističnom, može se predvidjeti normalizacija tržišnih uvjeta.

Sadašnja vrijednost ne upotrebljava se kao osnovica za mjerenje ako se imovina prenosi na subjekt za upravljanje imovinom na temelju članka 42. Direktive 2014/59/EU ili na prijelaznu instituciju na temelju članka 40. te direktive, ili ako se primjenjuje instrument prodaje poslovanja na temelju članka 38. Direktive 2014/59/EU.
5. Ako se mjerama sanacije iz članka 10. stavka 1. predviđa prodaja imovine, očekivani novčani tokovi odgovaraju prodajnim vrijednostima predviđenima za očekivano razdoblje prodaje.
6. Pri određivanju diskontnih stopa uzimaju se u obzir trenutak nastanka novčanih tokova, profil rizika, troškovi financiranja i tržišni uvjeti koji odgovaraju imovini ili obvezi koja se mjeri, razmatrana strategija prodaje i financijski položaj subjekta nakon sanacije.

Članak 12.

Posebni čimbenici koji se odnose na procjenu i diskontiranje očekivanih novčanih tokova

1. Za potrebe procjene novčanih tokova procjenitelj na temelju svoje stručne prosudbe određuje glavne značajke imovine ili obveza koji se mjere. Procjenitelj na temelju svoje stručne prosudbe određuje i kako nastavak, moguća obnova ili refinanciranje, izdvajanje ili prodaja te imovine ili obveza, kako su predviđeni u okviru ispitivane mjere sanacije, utječu na te novčane tokove.
2. Ako se mjerom sanacije predviđa da subjekt zadrži imovinu i obvezu ili nastavi poslovanje, procjenitelj može uzeti u obzir čimbenike koji bi mogli utjecati na buduće novčane tokove, uključujući sljedeće:
 - (a) promjene u pretpostavkama ili očekivanjima u odnosu na one koje su prevladavale na datum vrednovanja, u skladu s dugoročnim prošlim trendovima i razumno vremensko razdoblje u skladu s razmatranim razdobljem držanja imovine ili razdobljem za oporavak subjekta; ili
 - (b) dodatne ili alternativne osnove za vrednovanje ili metodologije koje procjenitelj smatra primjerenima i usklađenima s ovom Uredbom, uključujući u kontekstu procjene vrijednosti dionica nakon konverzije.
3. Kad je riječ o skupinama imovine i obveza ili poslovanja čije se izdvajanje predviđa, procjenitelj uzima u obzir troškove i koristi upravljanja tom imovinom, obvezama ili poslovanjem.
4. Ako zbog svojeg položaja subjekt ne može zadržati imovinu ili nastaviti poslovanje, ili ako sanacijsko tijelo zbog nekog drugog razloga smatra da je prodaja nužna za ostvarivanje ciljeva sanacije, očekivani novčani tokovi povezuju se s očekivanim prodajnim vrijednostima tijekom određenog razdoblja prodaje.

5. Procjenitelj određuje prodajnu vrijednost na temelju novčanih tokova, umanjenih za troškove prodaje i za očekivanu vrijednost preuzetih jamstava, za koje je razumno očekivati da će ih subjekt ostvariti u postojećim prevladavajućim tržišnim uvjetima urednom prodajom ili prijenosom imovine ili obveza. Ovisno o slučaju i uzimajući u obzir mjere koje treba poduzeti u okviru programa sanacije, procjenitelj može utvrditi prodajnu vrijednost smanjenjem dostupne tržišne cijene za tu prodaju ili prijenos za potencijalni popust za ubranu prodaju. Ako nema likvidnog tržišta za tu imovinu, procjenitelj pri utvrđivanju prodajne vrijednosti uzima u obzir dostupne cijene na tržištima na kojima se trguje sličnom imovinom ili modele izračuna u kojima se primjenjuju dostupni tržišni parametri i, ako je primjereno, popusti zbog nelikvidnosti.

6. Procjenitelj uzima u obzir čimbenike koji bi mogli utjecati na prodajne vrijednosti i razdoblja prodaje, uključujući sljedeće:

- (a) prodajne vrijednosti i razdoblja prodaje uočena u sličnim transakcijama, na odgovarajući način prilagođene kako bi se uzele u obzir razlike u poslovnom modelu i financijskoj strukturi stranaka u tim transakcijama;
- (b) prednosti ili nedostatke određene transakcije koji su specifični za uključene stranke ili za podskup sudionika na tržištu;
- (c) posebne značajke imovine ili poslovanja koje su možda relevantne samo za potencijalnog kupca ili podskup sudionika na tržištu;
- (d) vjerojatni utjecaj očekivane prodaje na vrijednost franšize subjekta.

7. Pri procjeni vrijednosti poslovanja za potrebe primjene instrumenta prodaje poslovanja ili instrumenta prijelazne institucije, procjenitelj može uzeti u obzir opravdana očekivanja za vrijednost franšize. Takva očekivanja za vrijednost franšize uključuju vrijednost koja proizlazi iz obnove imovine, iz refinanciranja otvorenog portfelja ili iz nastavka ili ponovnog pokretanja poslovanja u kontekstu mjera sanacije.

8. Ako procijeni da nije razumno očekivati realne izgleda za prodaju imovine ili poslovanja, procjenitelj nije obavezan utvrditi prodajnu vrijednost, već procjenjuje povezane novčane tokove na temelju relevantnih izgleda za nastavak ili izdvajanje. Ta se odredba ne primjenjuje na instrument odvajanja imovine ili na instrument prodaje poslovanja.

9. Kad je riječ o dijelovima skupine imovine ili poslovanja koji će se vjerojatno likvidirati u redovnom postupku u slučaju insolventnosti, procjenitelj može uzeti u obzir prodajne vrijednosti i razdoblja prodaje koji su se pojavili na dražbama imovine slične vrste i stanja. Pri utvrđivanju očekivanih novčanih tokova uzima se u obzir nelikvidnost, nedostatak pouzdanih ulaznih podataka za utvrđivanje prodajnih vrijednosti te stoga i potreba za primjenom metodologija vrednovanja koje se temelje na pretpostavkama za koje nedostaju tržišni podaci.

Članak 13.

Metodologija za izračun i uključivanje zaštitnog sloja za dodatne gubitke

1. Kako bi se riješio problem nepouzdanosti privremenih vrednovanja provedenih u skladu s člankom 36. stavkom 4. točkama od (b) do (g) Direktive 2014/59/EU, procjenitelj u vrednovanje uključuje zaštitni sloj kako bi se u obzir uzele činjenice i okolnosti koje upućuju na postojanje dodatnih gubitaka nepouzdana iznosa ili trenutka nastanka. Kako bi se izbjeglo dvostruko računanje nepouzdanosti, procjenitelj na odgovarajući način objašnjava i obrazlaže pretpostavke na kojima se temelji izračun zaštitnog sloja.

2. Da bi utvrdio veličinu zaštitnog sloja, procjenitelj utvrđuje čimbenike koji mogu utjecati na očekivane novčane tokove zbog mjera sanacije koje će se vjerojatno donijeti.

3. Za potrebe stavka 2. procjenitelj može ekstrapolirati procijenjene gubitke za dio imovine subjekta na ostatak bilance subjekta. Ako su dostupni, mogu se ekstrapolirati i procijenjeni prosječni gubici za usporedive konkurente, uz potrebne prilagodbe zbog razlika u poslovnom modelu i financijskoj strukturi.

Članak 14.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 14. studenoga 2017.

Za Komisiju
Predsjednik
Jean-Claude JUNCKER
